-294 —

Cod. A 469, Cod. B 450

Չի տեսունիւն սրըոցն առցեն,՝ յորոշեալ և գատեալ քան զոր յաղագս տարերց աշխարհիս և հրեւելհացս տեսունիւն. քանզի այսպես լսեմ զերրուծ նուիրին՝ զի զերրուծ ուտողաց, րեր ասացից, ճանաչողաց զշինունիւն աշխարհիս և զներգործունիւն տարերց, զսկիզբն և զվախճան և միջակ ժամանակաց² և զորս զկսի սոցին, Չերրուծն³ նուիրի ուտէ՝ որ հայի ի գեղեցկունիւնն⁴ Տեառն, և ի ձեռն մաքուր սրտի զԱստուած տեսանէ, խսկ զերի հասին ուտէ, որ առաւելագոյնս ինչ գործս⁵ գործէ,

1. Un A. - 2. Be quantum to a different densities unique om. A. - 3. 9 by nep t nem t A. - 4. Aby the form B. - 5. Anyo,

Versio ex arm.

Ut speculationem acciperent rerum sanctarum seiunctam et magis remotam quam speculationem de mundi elementis et de iis quae apparent. Nam ita intelligo pectusculum oblationis: pectusculum eorum qui manducent, fer ut dicam, qui cognoscant compositionem mundi elementorumque virtutem, principium et finem et medietatem temporum et quae haec sequuntur¹. Pectusculo oblationis vescitur qui pulchritudinem Domini aspicit et puro corde Deum videt. At armum separationis edit qui quaedam elatiora opera operatur.

1. Sap. Salom. 7, 17-18.

(A suivre)

Procopii (Migne 87, 725-6; 1-8)

Et inde discerent speculationem (et scientiam) rerum divinarum quae seiuncta et re mota est ab scientia rerum mundanarum (*Ici* suit le texte grec d'après le cod. Monacensis, fol. 260v, cfr. Baehrens loco citato 381 adnot.): ούτω γάρ άχούω «τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφαιρέματος», «στηθύνιον» μὲν φαγόντων τῶν, φέρε εἰπεῖν, ἐγνω κότων «σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων, ἀρχήν καὶ τέλος καὶ μεσότητα χρόνων», ἀλλοῦκ «ἀφαιρέματος»: «στηθύνιον» δὲ «ἀφαιρέματος» θεωρῶν τὴν τερπνότητα Κυρίου καὶ διὰ τὸ καθαρὸν τῆς καρδίας θεὸν ἐσθίει: τὸν δὲ βραχίονα τῶ ἀφαιρέματος ἐσθίει ὁ ἐξαίρετα ἕργα Ἐπιτηδεύων.

Origenis Hom. VII in Lev., ed. Bachrens, 381

Etiam si potuero dicere: « ipse enim mihi de dit omnium quae sunt, scientiam veram, sciam rationem mundi et virtutem elemento rum, initium et finem et medietatem tempo rum, permutationum vicissitudines et conver siones temporum, anni circulos et stellarum positiones positiones», horum omnium scientia quia ratio nabilis est, pectusculi cibus est, sed non «pectus culi segregationis». Si autem potuero de Deo sentire quas sentire quae magna, quae sancta, quae vera sunt et secreta, tunc «manducabo pectusculum segregationica segregationis», cum id, quod ab omni creatura eminet et ex eminet et segregatur, agnovero. Primus « co «pectusculum» istud verus pontifex meus «^{co} medit». «Ouv medit». «Quomodo comedit»? «Nemo», inquit, «novit patrem, nisi filius» etc.

Prof. Almo Zanolli

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԱԶՄԱԻՈՐՈՒՄԸ

- 295 -

ՎԵՆԵՏԿԵԱՆ ՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

(Стр. ты « Атавицен » 1932, су 169)

Չորսհարիւրի վերջերը, երբ խտալիոյ միւս գաւառները արուեստօրէն ծաղկած էին արդէն, վենետիկ դեռ գոնժականունեան մէջ կր տատանէր։

Ումպրիայէն վերջապես կը հասնի Ճեն-Երեն ապ Ֆապրիանոյի ուժեղ և վստան գծագրութիւնը ու Բիէրոյ տէլլա Ֆրանչեսբայի գոյնը. Բատուայէն՝ Մանթենհայի ումանիթան և գծագրական հմայբը։ Վենետիկ, ասոնց ազդեցութեան տակ կը սկսի հետզհետէ արթնննալ ու Պելլինիներու և Մանթենհայի փոխադարձ յարարերու-Երեններով կերտել աշխարհի յարգանը պատրաստող իր հսկայ ապագան, ձեւի գաղափարական գեղեցկութեան ծարաւով որ յետոյ պիտի յատկանչէր հինգնարիշրը, Կարը՝ խտալիոյ մեծութեան, հարստութեան Գեղեցկութեան՝ որուն մէջ տիրողն էր Չգայարանրը։

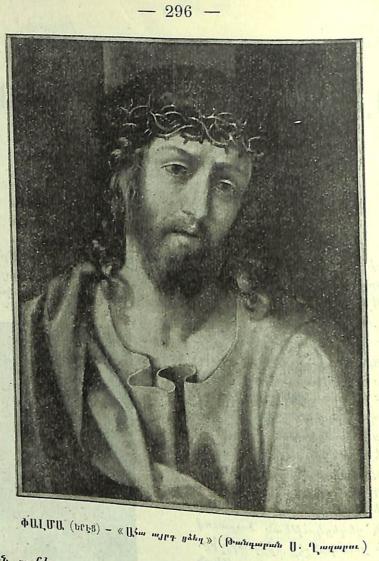
Տոժերու Տանրապետութիւնը ճասած էր այս շրջանին իր պետական փայլուն կանողութեան, վաճառականական ճարստութեան և արուեստի կախարդանքին։ Ու այդ թուականէն սկսեալ, Վենետիկ ու առճասարակ բոլոր խտալիան նկատունցաւ աուեստի բացարձակ ճայրենիքը։ Արտասաճանեան բոլոր մեծ ու փոքր արուհսսաճանեան բոլոր մեծ ու փոքր արուհսսաճեններու յաւիտենական փափաքն եկաւ ուիստատեղիի մը սրրութեամր այցելել արուհստ – խտալիան արուհստի խտա-

Սակայն , վենետկեան նկարչունինը յատկանշուած՝ ու աշխարհի գեղագիտա կան կրնարանը նկատուած էր Ճենթիյե

Պելլինիի երեր աշակերտներով (Ճիսրձոնե, երեցն Փարնա և Թիցիանոյ), որոնց վրրձինին տակ վենետկեան նկարչութիւնը կր

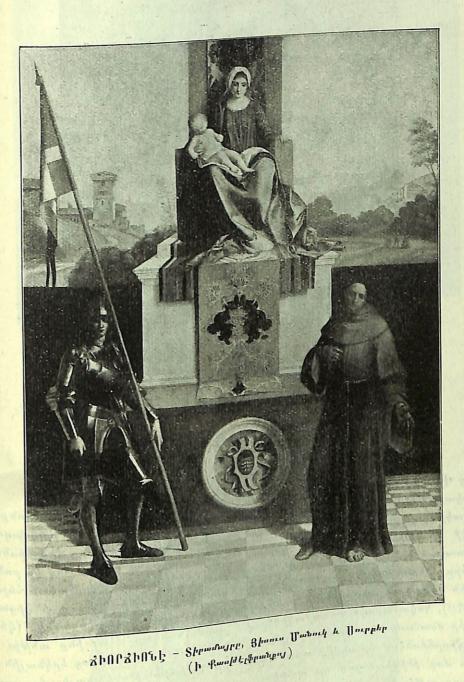
ՓԱՈԼՈՑ ՎԵՐՈՆԵԶԷ – Վեսետիկ ծովու և ցամաջի գանձերը կը ստանայ (ի վենետիկ, Դջսական պալատ)

լուծուի միայն գոյնի, ազատ թերնիքի եւ լոյսի մէջ, հեռանալով չորսհարիւրեան գաղափարական նիւթերէն ու տեղի տալով երկրաւոր կեանքի հմայքին որ հետգհետէ կը դառնայ շնորհը ապրելու վայելքին:

վերածնունդի նկարչութեան խնդիրը գծագրութիւնն է, վենեակեանը՝ գոյնը։ Ա. ռաջինը կը պատրաստէ ֆօրման հեռանկա րային գծագրու ժեամբ ու գծագրու ժեան antomentund : Butuntu to հանկ գոյնեն ու գծագրունիւնը վրճնումեն: վերցուր գոյնը վերածնունդի նկարչու ծակ արդիւնքն է զուարե, եզական, արե, զան հոսանքները:

und h gugar 2 1 bubmlas be that and րամուտն ու վառ արեւելքին հետ ունեցած չփումն էր որ ներջնչեցին ու ստեղծեցին գեղեցկունեան ու առողջունեան այս յա կանշական նկարչու Թիւնը, մայրը՝ գլ^{, ի}ն; բովանդակ եւրոպական նկարչունեան։ Ա. նոր համար՝ որ իր զգայը բոլորովին տաք բեր էր Սիքսական և Ֆիորենթին զորո ներու զգալեն ու բոլորովին մօտ՝ երա սայինին, որուն արուհստագէտները չոն, 200 sach ind be bemugungungt to be del [ժետն՝ կը հետց կառուցանող գծագրու, նումէն, հիմը դրին վեցհարիւրի հոլան ու [ժիւնը, վերցուր գոյնը վենետկետն նկար, անուս էն նիամմինկ մեծ դպրոցներուն, թութեան՝ կը հնայ մերկ կտաւը։ Բայց այդ չու թեան՝ կը քնայ մերկ կտաւը։ Բայց այդ հակալ շարժման որուն կողջին հետգեն» նորունիւնը կամ առաւելունիւնը բացար, հակալ չարժման որուն կողքին հետգ ծակ արդիւնքն է զուարն, եզական, առե

digitised by

- 298 -

Բայց Վենետիկ, իր գեղագիտական աշ. խարհակալութենյն առաջ, Մնթոնելլոյի անուղղակի գործունկունեամը (որ Սիկիլիոյ մեջ ֆիամմինկ նկարչական կրթու [ժիւն ստացած էր) ամփոփեց զգացումներն ու ձեշերը ֆիամժինկ դպրոցին ու ամ բողջովին իւրացուց անոր գոյնի գանգելը Թիւնը։ Եւ արդեն վենետիկ՝ (կենդան) (impasto), հսկայաքայլ յառաջադիմելով (impasto), Sulungungi junu gunghabini ղէպ ի իր մօտաւոր ապագան որ քնար-երգակ Ճիորճիոնէով կը սկսի, տրամարիս հերու մէջ) նուազ զգաց երկնային Հունք երգակ Ճիորձիոնէով կը սկսի, տրամարիը ներու մէջ) նուազ զգաց երկնային 2" ու գոյնի մոգ՝ Թիցիանոյով կը պսակուի, ներու մէջ) նուազ զգաց երկնային 2" իր նախորդ Թոսկանայի մարգալ երկնային գներու ու «նկարչունեան չանն » Թիննորէն, լեռնակորով՝ ու Տիրամայրերու Բ^ν նուն արուհստագէտներէն ։ վեննակոյ մէջ, գ⁴ և նուն արուհստագէտներէն ։ վեննակոյ մէջ, գ⁴ և թոյի յուղարկաւորութեամբ կը գերեզմա, յարանքի կեանքն է որ իր գեղիութեամ նուի, աւելի քան դար մը Եւրոպան նկար, նուի, աւնլի քան դար մը Եւրոպան նկար չօրէն կրթելէ վերջ կը թողու ապագայ ճորենն մէջ կը լողայ ու կը խմուն է

Հին, սրրազան նիւթերը որոնք ք^{արեւ} րը լեցուցած էին իրենց բազմազան կ տայայտուներններով, Ճիորճիոնեով սկսին մաս սկսին մարիլ ու անոնց տեղ կը բոնեն ան wunshi 4 hunnen, sunfilimine Shemmall գիռ գեղեցկունիւնն ու ցուի գիցարանի։ չօրէն կրթելէ վերջ կը թողու ապագայ հոգեկան կեանքին վրայ, մասնաւոք կանք սերունդներու գեղագիտական ճսկայ ժաղ նոգեկան կեանքին վրայ, մասնաւոլ՝ ռանգունիւն մը։ սիրուն ու գեղեցիկ կիներու ճամալ՝ կ^{ակ} ծես ծնած Թիցիանոյի վրծնին տակ

- 299 -

ՃԻՈՎԱՆՆԻ ՊԵԼԼԻՆԻ - Տերամայր և ռուրըեր (t y huhmpy, Ai Frari hybyhyt)

A.R.A.R.@

ՓԱՈԼՈՑ ՎԵՐՈՆԵԶԷ - Վենեակոյ փառջը (ի Վենեաիկ, Դրոական պալատ)

- 300 -

ԹիՑիԱՆՈՑ - Տերամայր (h & huhmph, Ai Frari byhyhyh)

սբանչացող մըն էր կեանբին, գեղեցկու. Bhuis ne wanggarBhuis:

Բաֆայելլոյի Տիրամայրերուն կանացի մարմնոյ երկնային շնորհը՝ Թիցիանոյի ity infunema & helpunene sunche, guin-4mgny ne Shamudne. nenbydt unewy shu նաեւ Լեոնարտոյի կիները, ինչպես կեան. pli hugny Spagnlumule:

Երբ ձիորճիոնեն, Թիցիանոն, Փալմա_ ներն ու վերոնեզեն գունական հարցերով կը զրաղէին, կատաղի , անդադար եռա. ցող, անզուսպ ու անկայուն Թին[ժորէ/ժ. Ban dapphip denemphan uhmesulation դիւցազնական շրջանին, յանդգնեցաւ շան. թերը դիմագրունլ Միջելանձելոյի փոթոր կոտ ու անմատոյց լեռը բարձրանալու գամար : Մ.Ju վերջին երկութը, պատկերաւոր արուհստի մէջ այն անհասանելի կատարներն են՝ որոնցմէ անդին աչը վա րագուրող խաւար անղունդն է։ Дնոնց աշխատանոցի պատերը՝ իրենց և աշխարհի միջեւ պատուարներն են երեց անըմթոնելի աշխարգները իրարմէ անջատող։

Isaumman, ինչպես նաև Բագա-

յելլոն, ունի գիւժանը, Թիցիանոն՝ գիւ. Juing an yapad, buy populants for the **Թանց կորով և նկարչական ամենախոր** առնականու Յիւն. իր աշխատանոցին ճա. hmme dung « Abbermeretinih dymdau Philin ne Phyphilingh anjup houghpart Lugh Surunnedadp:

Uyupgnelatin min Suhmuthung Such այնքան երկար գրուած է որ, կրկնում munumelite funcue plan Sudap 40 har Juing whigh be webel ghe 202minut ha Iplure, bmild nmfu umluf bblipr pdlum. կացունիւն, սեղմ ակնարկ մը իտալական շրջաններու աստիճանական զարգացման np dhowhurleting funpong min apulin phate phungquitipund (unghummung, Sunguly 1 ust) Shu Sheutu wugachoptu Shawing (Shlagad ne Snahnd) Entre Baland Jahung Sman State Smame be fummentelurgements

Նախնական. - Դարն է սրբագան զգ^ա յապաշտունեան, որ խլեց կերպարանաւոր արուեստի աչ քերը յունական հենա, նոս արուեստի վայելքի կեանքէն, ղարձուց զանոնը ցաւի ներզօր կեանք Snaphymin ungunudach ghis:

Վերածնունդ. - Մաթի սահմաններ հետ հետգնետէ կ'աճի ու կ'ընդլայնի նանւ mpnehumh Anhspe suchh ne 42nn fl ortuguerate mult Butuling hhat a 21 ջանի գեղեցկագիտունիւնը կ'ըլլայ իք միւռոնը : Մտային է ու դատողական : կք abimyberyt h he uppmght mem Shaph Same Snulp' Sulungulungul mung ghou ne hop dules

I blamblende. - yourphy, dughigh unt mundacupli 20 2min 5: 24 Junun 99 mg יושיציושוןשה, הרחבה ההיקולצונה אב שיוש Singh yamuge worng nifit walt " qqmgnq:

Upple - Palapadia ghamuhua 5, 9pm Yuli, wsel Jugaring maragar unwing quil when the and the state of the s ասարկայական իրապաշտի լապահրով Որուն պիտի անդրադառնանք գեռ ի hmbdhn:

(Cmburgandard)

ԶԱՐԵՀ ՄՈՒԹԱՖԵԱՆ

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏ

- 301 -

(Cup. mhu «Auquultu» 1932, 12 129)

C

Гыр аральвана эшреры вуд Порши Bhenump Esture upmally of yourmp 5 գանել։ Տարօրինակ դիւրունեամբ կը պատit, mpmqoptu 4p Saufu pmahpp, 2mpdmuture behaft utu ahr h ahr utught 154186p, դեմ gbp 4' անցնին, երբ ան 4c loup waning youb and manual "blac: 1905/ Oqnumnufi he beyne que ակները բերած էր վենետիկ, Մ. Ռ. Jundanpus grus Jep. 2. Unterpus 4. Սարևանի տեսչունեան օրով. վարժարա. upa ute forman umten Shan 40 mbuնուել. կը խօսէինը հինկն նորեն, Ձէյ[ժունի Տերոսական շրջանեն կը պատմեր ինծի, "undar Fhilithp, apart Oudulithe Umhմանաղրունենեն վերջը հատորներով լոյո mhumfus

Աշակերտական մէկ օրազուարճին, ան. «րեւոտ օր մր, Սանդ Օնտրեայեն Ազոլոյ te yununghup, forpum husdy wupuduu, hist Sam guiley but duil h whowing houtgue, ummilty helphiant munumi Parto and an and arto to the manuft' him. Bannah geneli Zmadurang amilmfingli. pundurches fo bo amminuturfermen upo Puspelit st ll unante ute ursmalime גוע לר אשווילחבל אבייש ביי

Udpum forpump summulis to some Sun Suy uppertup under the mammelte mile լուսաւորել, խանդավառել և ազնուացնել։ Դետրոս Դուրեան մը ունենալէն վերջը Stor 2 mmulump, milte sheap Berlangule al l'nighting nithing. Usemm Philim The marghing nubume out amonghing the guque Bhill neghy brake, Spummpus

цыя шраши враврые гшрар. tophonumpy options gloponiasubpp np ubpeusnemd the hp բնաշխարհի հսկայ սարերուն և 4nju whommahapneh ity, que. unug Umpmah Sty Frupp 4m.

ոավարութիւնը գրաւած էր։ Սմրատ Բիւ. րատ իբրեւ պատմիչ վիպասան պիտի humanip: 2. Ulpanie, Osphing, Upnemies տեանց, վ. Բիւրջճեան՝ կիլիկեան պատ. մունիննը վիպական ոճով ծանօնացուցած են, անոնց խանդավառունեամբը նաեւ Բիւրատ մշակած է այդ վիպասանու Թիւնը ։ Us պաsus է hp նկարագրին խիզախու. Вребе чирушура ре Дарера Аврур, 2mmund guggber, gugbere 4e shabit. վիպական արուեստի նրբուներնները ան, յարմար կը տեսնէ իր նիւնին . տարա. կոյսը համոզումի, սուգն ուրախութեան, յուսահատունիւնը բաջասրտունեան կր huhut mhufumpfth of sty:

Մեր կիլիկեան կառավարութիւնը խա. sulpung oquad be, abd quhuqueldheutiben ըրած, պարագային Եւրոպայէն փոխա. դարձ աջակցութիւն կ՝ ակնկալեր ։ կիլիկիոյ առիւծը լեւոն է կորսուած էր, Մանմետա. կան ուժը նուաճած էր բրիստոնհայ կի. լիկիան, և եւրոպացի կառավարութերն, ները անփոյթ կը քնային. Սմբատ Բիւրատ կ՝ այպանէ Եւրոպացիներուն այդ ապերախ. տու βիւնը : Համաշխարգային պատերազմի ատեն աւելի կը շեշտուէր բարեկամ կա. ռավարունեանց մեր քայքայումին առջեւ անտարբեր քնալը. Սմբատ Բիւրատ կը ւնարգարէանար Եւրոպայի այդ անարգ դաւաճանունենեն առաջ, ու կիլիկիոյ նա. anish Wwomin Astungh retrind 4' outr.

« gung & funumnduutiful, bu gum jnռետես եմ Եւրոպայի մասին, երբեց չեմ յուսար եե մեզի համար խաչակրութեան Sp Statupplets »:

Порин Аргани репы уришиний ды. րակատարներու նկարագիրը հարագատ gobpord 40 upplugugut. I Son 5 pp գրական արժանիքը։

Sympmaph my bu Larni B & hp Forme

digitised by